

**Opinia o ustawie o zmianie ustawy – Kodeks pracy
(druk nr 1042)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedmiotem nowelizacji jest dział ósmy Kodeksu pracy – uprawnienia związane z rodzicielstwem, a konkretnie art. 182³ §1, który dotyczy urlopu ojcowskiego. Instytucja urlopu ojcowskiego została wprowadzona do systemu prawnego ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654) z dniem 1 stycznia 2009 r., możliwość korzystania z tego urlopu przewidziano od dnia 1 stycznia 2010 r. Ustawa przyznała ojcu-pracownikowi wychowującemu dziecko uprawnienie do urlopu w wymiarze 2 tygodni (co do zasady), nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 12 miesięcy życia, przy czym w 2010 r. i 2011 r. wymiar urlopu ustalono na 1 tydzień. Ochrona prawna korzystającego z urlopu ojcowskiego jest taka sama jak w związku z korzystaniem z urlopu macierzyńskiego. Skorzystanie z urlopu ojcowskiego jest fakultatywne. Pracodawca ma obowiązek uwzględnić wniosek pracownika o udzielenie tego urlopu (złożony nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem korzystania z urlopu).

Niniejsza nowelizacja nie narusza przyjętej w Kodeksie pracy konstrukcji uregulowania urlopu ojcowskiego. Zmiana dotyczy ojców przysposabiających dziecko i przedłuża przedział czasowy, w którym może nastąpić wykorzystanie urlopu. Dotychczas wymiar urlopu jest określany w związku z określeniem wieku dziecka tj. do ukończenia przez nie 12 miesięcy życia. Realia dotyczące, niekiedy długotrwałych, postępowań związanych z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka oraz postępowań sądowych w sprawie przysposobienia, powodują często, że mężczyzna przysposabiający nie może skorzystać z uprawnienia do urlopu ojcowskiego (jeżeli postępowanie w sprawie przysposobienia zakończy się po ukończeniu przez dziecko 12 miesięcy albo też przysposabiane dziecko było

starsze i ukończyło 12 miesięcy życia). W związku z tym podzielono opinię Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka, którzy skierowali do Ministra Pracy i Polityki Społecznej wystąpienie wskazujące na nierówność w tym zakresie sytuacji prawnej ojców przysposabiających w stosunku do ojców biologicznych.

Dla ujednoczenia sytuacji prawnej zarówno pracowników – ojców "adoptujących", jak i innych pracowników - rodziców, biologicznych lub przysposabiających wprowadzono do art. 182³ § 1 Kodeksu pracy przesłankę zawartą w pkt 2 (termin do upływu 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia).

Przepisy przejściowe zawarte w ustawie regulują sytuację tych, którzy skorzystali przed dniem wejścia w życie nowelizacji z urlopu ojcowskiego, wychowując dziecko przysposobione, oraz wprowadzają niezbędne uściślenia.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony jako rządowy.

Pierwsze czytanie odbyło się na posiedzeniu Sejmu w dniu 29 października 2010 r., następnie projekt skierowano do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. W toku prac uregulowania projektu nie budziły kontrowersji. Przyjęty przez Komisję tekst jest zbieżny z przedłożonym Sejmowi. W drugim czytaniu (w dniu 24 listopada br.) nie zgłoszono poprawek. Sejm przyjął ustawę w dniu 25 listopada br., w głosowaniu wzięło udział 386 posłów, wszyscy byli za.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Bożena Langner

Główny legislator